

Årsrapport för dataskyddsarbetet 2024

Göteborgs Stads Leasing AB

2024-12-19

Innehåll

1	Dataskydd i kommunal verksamhet	3
2	Göteborgs Stads dataskyddsombud.....	4
2.1	Stadenövergripande iakttagelser 2024	4
2.1.1	Ny central funktion för styrning och samordning i dataskyddsfrågor möjliggör ett stärkt dataskydd	4
2.1.2	Verksamhetens ledning avgörande för att GDPR inte ska fortsättas upplevas som ett hinder	5
2.1.3	Bristande ansvarstagande i Stadens arbete med AI medför risker för både enskilda och verksamheter.....	6
3	Dataskyddsombudets iakttagelser 2024	7
3.1	Verksamhetens dataskyddsarbete.....	7
4	Granskning av dataskyddsarbetet 2024.....	8
4.1	Fördjupad kontroll 2024	8
4.2	Uppföljning av lämnade rekommendationer	8
4.2.1	Uppföljning av verksamhetens arbete med rekommenderade fokusområden 2024	8
5	Rekommenderade fokusområden 2025	11
6	Bilagor	12

1 Dataskydd i kommunal verksamhet

Att få ta del av och hantera andra människors personliga uppgifter på ett sådant sätt som kommunala förvaltningar och bolag gör innebär att förvalta ett stort förtroende. Dataskyddsförordningen (GDPR) har tillkommit för att särskilt värna om den enskildes rätt till integritet och kontroll över vad som sker med ens personuppgifter. Rätten till en fredad privat sfär och personlig integritet är grundläggande i ett demokratiskt samhälle och är ett av fundamenten på vilket många andra av våra demokratiska rättigheter vilar. Lagstiftningen finns till för att skydda individen från skada och sätter ramarna för hur personuppgifter får behandlas i en alltmer digital värld.

Att förvaltningar och bolag hanterar personuppgifter i enlighet med gällande lag bör vara en självklarhet i syfte att visa omsorg om det förtroende som getts den som har att hantera personuppgifter. För att säkerställa följsamhet gentemot GDPR behöver dataskyddsperspektivet genomsyra arbetet inom de kommunala verksamheterna på alla olika plan. Det gäller allt från rutiner och processer för det dagliga arbetet, till arbetet med innovations- och digitaliseringslösningar för framtidens arbetssätt på förvaltningar och bolag inom Göteborgs Stad. I det framåtsyftande arbetet är GDPR ett viktigt redskap för att kunna säkerställa en digitalisering som håller över tid.

2 Göteborgs Stads dataskyddsbud

Det är varje nämnd och bolag som är ytterst ansvarig för att dess verksamhet följer dataskyddslagstiftningen. För att stödja stadens nämnder och bolag i arbetet med dataskydd har ett dataskyddsbud utsetts. I Göteborgs Stad fullgör dataskyddsenheten på Intraservice uppdraget som dataskyddsbud åt stadens bolag och nämnder. Vad som är dataskyddsbudets uppgifter framgår direkt av lagstiftningen i GDPR.¹ Dataskyddsbudets viktigaste uppgift är att övervaka att stadens förvaltningar och bolag följer dataskyddslagstiftningen. Detta sker bland annat genom att samla in information om hur personuppgifter behandlas och genom att kontrollera hur bestämmelser och interna styrdokument som styr dataskyddsarbetet efterlevs. Dataskyddsbudet har också till uppgift att ge råd och information till förvaltningar och bolag i dataskyddsfrågor. Detta sker genom att dataskyddsbudet är behjälplig när frågor rörande behandlingen av personuppgifter uppkommer hos verksamheterna.

Enligt lag ska dataskyddsbudet även rapportera om arbetet till högsta förvaltningsnivå², och utifrån detta lämnar dataskyddsbudet årligen en rapport om den egna verksamhetens dataskyddsarbete till nämnder och bolag i Göteborgs Stad. I rapporten redogör dataskyddsbudet för de iakttagelser som gjorts under året, både stadenövergripande och, i vissa fall, verksamhetsspecifika. Rapporten innehåller även information om årets fördjupade kontroll samt resultatet från den uppföljning som genomförts avseende hur verksamheten hanterat och arbetat med de rekommendationer som lämnades i årsrapporten 2023.

Årsrapporten är avsedd att kunna användas som ett stöd för verksamheten i sitt fortsatta arbete med dataskydd. Det är upp till varje verksamhet att besluta om hur det interna dataskyddsarbetet ska utformas utifrån verksamhetens förutsättningar för att på bästa sätt hantera identifierade risker.

2.1 Stadenövergripande iakttagelser 2024

2.1.1 Ny central funktion för styrning och samordning i dataskyddsfrågor möjliggör ett stärkt dataskydd

Hur långt förvaltningar och bolag kommit i dess dataskyddsarbete skiljer sig stort åt inom Staden. Skillnaderna bedöms till stor del bero på bristande styrning och samordning i dataskyddsfrågor från centralt håll, något som lyfts av dataskyddsbudet under flera år. Resultatet av detta är bland annat att skyddet för de registrerades personuppgifter varierar mellan verksamheterna, en ineffektiv

---

¹ Artikel 39 i GDPR

² Artikel 38.3 i GDPR

personuppgiftsincidenthantering och att hanteringen av rättigheter hanteras olika beroende på vilken verksamhet man vänder sig till.

Dataskyddsombudets förhoppning är att den nya dataskyddsfunktionen som införts på stadsledningskontoret ska bidra till att utveckla och stärka de grundläggande delarna av dataskyddsarbetet och därigenom generera ett mer enhetligt dataskydd inom Staden. Att stadsledningskontoret nu tar ansvar för att samordna dataskyddsarbetet bedöms ligga i linje med kommunstyrelsens uppdrag.

I sammanhanget vill dataskyddsombudet samtidigt poängtera att varje nämnd och bolag fortfarande är ytterst ansvariga för sina respektive personuppgiftsbehandlingar. Det är därför även fortsatt upp till varje nämnd och bolag att säkerställa efterlevnad gentemot lagstiftningen. Att varje verksamhet tar det ansvaret är avgörande för att det arbete som görs inom dataskyddsfunktionen ska få genomslag och ha en positiv påverkan på dataskyddet som helhet i Staden.

2.1.2 Verksamhetens ledning avgörande för att GDPR inte ska fortsättas upplevas som ett hinder

I årsrapporten 2023 lyfte dataskyddsombudet att det inom Staden generellt bedömdes finnas en uppfattning om att det är omöjligt att följa GDPR och samtidigt driva den digitala utvecklingen framåt. Dataskyddsombudets upplevelse, utifrån de dialoger som varit under 2024, är att denna uppfattning fortfarande kvarstår och är något som i hög grad påverkar dataskyddsarbetet negativt. Dataskyddsombudet har i möten med funktioner från olika verksamheter inom Staden kontinuerligt fått höra att GDPR är något som är jobbigt och krångligt, och som blir ett hinder som försvårar deras arbete med att ta i bruk nya digitala lösningar. Som regel uttrycks detta efter eller precis inför att verksamheten ska teckna avtal, eller precis står inför att börja använda en ny digital lösning eftersom det ofta är först då som dataskyddsperspektivet beaktas. Dataskyddsombudet förstår att medarbetare i den situationen upplever GDPR som ett hinder, men ser samtidigt att GDPR inte kan klandras för de uppenbara brister i den interna styrningen som medfört att verksamheten inte arbetat med dataskyddsfrågorna i tid.

För att känslan av GDPR som något jobbigt och ett hinder inte ska fortsätta ha en negativ påverkan på dataskyddsarbetet behöver Staden som helhet arbeta för att öka medvetenheten om syftet med lagstiftningen. En del kan göras genom utbildningar, men centralt är också att det från ledningshåll inom stadens verksamheter börjar signaleras att dataskydd är något som ska beaktas och arbetas med. I den offentliga debatten hör man ofta representanter från näringslivet tala om att det offentliga måste vara modiga och testa nya saker. Dataskyddsombudets uppfattning att det modiga i dessa fall ofta handlar om att utmana den lagstiftning som styr offentlig sektor, till exempel då lagstiftningen begränsar möjligheterna att dela och/eller använda data. Lagstiftningen, inkluderat GDPR, utmålades då som ett administrativt hinder som hämmar utvecklingen. Denna bild av GDPR som ett hinder delas inte av dataskyddsombudet eftersom det inte finns någon motsättning mellan att följa lagkraven och samtidigt driva digitaliseringen framåt. Utifrån den

diskurs som råder bedömer dataskyddsbudet att det är viktigt att man på ledningsnivå har kunskap om syftet med GDPR och förståelse för att om GDPR sätter ”stopp” för en behandling eller en tjänst så finns det ett gott skäl till det. I praktiken innebär det att man på ledningsnivå behöver ta ansvar för att inte använda en digital tjänst eller inleda en behandling av personuppgifter som inte är förenlig med kraven i GDPR. En viktig del i detta är att ledningen börjar signalera en förväntan på att nya digitala lösningar ska vara långsiktigt hållbara, även utifrån ett integritetsperspektiv. På så sätt behöver verksamheter tänka på dataskydd tidigt i processen och kan förhoppningsvis undvika att hamna i situationer där GDPR enbart ses som något jobbigt eller ett administrativt hinder. Genom att integrera dataskyddsperspektivet från start i arbetet med nya tjänster och/eller vid utvecklandet av nya arbetssätt kan verksamheter hitta stabila och långsiktiga alternativ där människors grundläggande fri- och rättigheter inte äventyras. Något som blir, om möjligt, extra viktigt i takt med att användningen av ny teknik och AI ökar inom Stadens verksamheter.

2.1.3 Bristande ansvarstagande i Stadens arbete med AI medför risker för både enskilda och verksamheter

Fokus på ny teknik och AI har en enorm potential för att göra våra liv bättre, men den digitala utvecklingen blir inte hållbar utan begränsningar. Utan tydlig styrning i arbetet med digital innovation är risken att det går fort och att man i sin iver att röra sig framåt glömmer att hänsyn behöver tas till den personliga integriteten och att personuppgifter behandlas på ett korrekt sätt. Som en stor offentlig aktör har Göteborgs Stad att förvalta alla invånare och besökares förtroende. Oavsett om det handlar om elever, vårdnadshavare, anställda, brukare inom socialtjänst, eller någon annan kategori av kommuninvånare, så ska man kunna känna sig trygg med att användandet av innovativ teknik sker med respekt för den personliga integriteten och de regelverk som finns för att skydda enskildas personuppgifter.

Under året har dataskyddsbudet kunnat se att allt fler verksamheter inom Staden börjar utforska användningen av AI. Dataskyddsbudet har under året löpande kunnat identifiera stora risker med det arbete som bedrivs på stadenövergripande nivå. Riskerna kommer dels utifrån att det från centralt håll hittills saknas styrning och samordning i hur tekniken kan, och får, användas, dels utifrån att de tekniska lösningar som har lanserats ej först kontrollerats utifrån ett informationssäkerhets- och dataskyddsperspektiv. Dataskyddsbudets bedömning är att stadsledningskontoret och Intraservice behöver ta ett större ansvar i hanteringen av dessa risker, eftersom de båda verksamheterna är starkt drivande i användningen av AI inom Staden. Särskilda rekommendationer ställs därför till de båda verksamheterna i deras respektive årsrapporter.

Dataskyddsbudet vill utifrån identifierade risker med de stadenövergripande AI-lösningar som idag finns tillgängliga inom Staden (M365 Copilot i Edge, Svea GPT etc.) betona vikten av att förvaltningar och bolag innan en ny AI-lösning tas i bruk först kontrollerar så att denna är säkerställd utifrån ett informationssäkerhets- och dataskyddsperspektiv.

3 Dataskyddsombudets iakttagelser 2024

3.1 Verksamhetens dataskyddsarbete

Dataskyddsombudet har haft en aktivt rådgivande roll i arbetet med att genomföra delar av bolagets arbete under 2024. Dataskyddsombudet har involverats i avstämningsmöten och konsulterats av verksamheten i frågor rörande dataskydd hänförliga till granskning eller uppföljningsarbetet, ett par inträffade personuppgiftsincidenter, frågor om alkoholås kring upphandling av körjournalssystem samt ett par konsekvensbedömningar varav en avser behandlingar i samband med byte av verksamhetssystem. Bolaget har varit transparenta med att den interna dataskyddsorganisationen håller på att ersättas och formeras på nytt. På uppdrag av bolagets styrelse fick dataskyddsombudet information och bolagets statusrapport i slutet av september.

Dataskyddsombudet vill därför särskilt lyfta att bolaget behöver se över den interna dataskyddsorganisationen och säkerställa att bolaget har de resurser som krävs för att kunna bedriva ett systematiskt dataskyddsarbete. Dataskyddsombudet uppfattning är att det finns ett stort intresse för frågor om integritet och dataskydd vilket är positivt och en viktig förutsättning för bolagets fortsatta utveckling. Det är också viktigt att bolagsledningen även framgent tydligt prioriterar frågor kopplat till integritet och dataskydd.

Det finns fortfarande utmaningar för bolaget att utveckla sitt dataskyddsarbete. Ansvarsfördelningsfrågan för bolaget i förhållande till stadens övriga verksamheter är en central, komplex och oklar fråga som dataskyddsombudet har särskilt påtalat behöver utredas. Behov av utredning har lyfts fram i olika sammanhang senast av bolaget till stadsjuristerna i samband med bolagets upphandling av ett nytt körjournalssystem samt då frågan om alkoholås och rödblåslarm. Eftersom bolagets verksamhet är stadengemensam och delvis ansvar redan är föremål för utredning rekommenderas bolaget utvidga uppdraget så att ansvarsfördelningen utreds ordentligt i alla delar av nyupprättad dataskyddsfunktionen och stadsjuristerna på stadsledningskontoret.

I övrigt och vad som är viktigt och avgörande för att bli framgångsrik i sitt dataskyddsarbete är ett långsiktigt och uthålligt engagemang för att bedriva arbetet kontinuerligt samt undvika personberoenden. Eftersom arbetet berör hela verksamheten är det viktigt att alla medarbetare är medvetna om detta. God nivå i dataskyddsarbetet byggs genom kunskap underifrån och stöd av strukturer och arbetssätt för varje verksamhet.

4 Granskning av dataskyddsarbetet 2024

4.1 Fördjupad kontroll 2024

Under våren 2023 genomförde dataskyddsenheten en informationsinsats med fokus på behandlingsregistret enligt artikel 30 i GDPR. Som uppföljning på denna informationsinsats genomförde dataskyddsenheten under hösten 2024 en fördjupad kontroll med fokus på behandlingsregistret för ett antal av stadens verksamheter (dock ej inom aktuell verksamhet).

Resultatet av kontrollen visade sammantaget på stora brister i omhändertagandet av artikel 30 i GDPR. För att alla verksamheter i Staden ska få ta del av resultaten från kontrollen har dataskyddsombudet tagit fram en stadengemensam rapport. Den stadengemensamma rapporten innehåller både generella iakttagelser från kontrollen, dataskyddsombudets bedömningar i olika sakfrågor och konkreta exempel på hur behandlingsregistret kan utformas med hänvisningar till olika rättskällor som dataskyddsombudet anser har ett generellt värde för hela Staden. Rapporten blir en form av ytterligare vägledning avseende hur arbetet med behandlingsregistret kan utformas för att skapa förutsättningar för ett funktionellt dataskyddsarbete där kraven i artikel 30 i GDPR kan uppfyllas.

Dataskyddsombudet kommer under 2025 följa upp dels att samtliga av Stadens verksamheter har tagit del av rapporten, dels hur verksamheterna avser omhänderta de generella rekommendationerna i arbetet med det egna behandlingsregistret.

4.2 Uppföljning av lämnade rekommendationer

4.2.1 Uppföljning av verksamhetens arbete med rekommenderade fokusområden 2024

Dataskyddsombudet har följt upp hur verksamheten arbetat med de fokusområden som rekommenderades för 2024. Utifrån uppföljningen lämnas rekommendationer.

Fokusområde 1: Övergripande styrning av dataskyddsarbetet

Verksamheten gavs följande rekommendationer:

Verksamheten rekommenderas att identifiera och värdera informationstillgångar samt införliva regelbundna interna kontroller.

Kommentarer och rekommendationer:

Bolaget uppger att genomlysning av området är genomförd. Arbetet med att identifiera bolagets informationstillgångar är genomförd i och med att ny dokumenthanteringsplan ska beslutas. Klassning av informationstillgångar är påbörjad, där bolaget använt SKR:s digitala verktyg Klassa. De interna kontrollerna är nästa steg i processen och kommer påbörjas när fler resurser är på plats. Vidare uppges att bolaget genomför en vidareutveckling av den identifiering av informationstillgångar som genomförts för att skapa ett underlag för en informationsklassning. Planen är att framtagning av underlag sker under 2024 Q4, och att informationsklassning kommer genomföras under Q1-Q2 2025. Det metodstöd som planeras att användas är Intraservice uppdaterade metod för informationsklassning.

Uppföljningen visar att rekommendationen är delvis omhändertagen. Kvarstående rekommendation kommer dataskyddsombudet att följa upp löpande under 2025, i dialog med verksamheten.

Fokusområde 2: Informationsplikt

Verksamheten gavs följande rekommendationer:

Verksamhet rekommenderas se över samtliga delar i den information som lämnas till de registrerade och de arbetssätt som verksamheten tillämpar.

Kommentarer och rekommendationer:

Som svar på uppföljningsfrågor uppger bolaget att alla anställda som använder e-post har uppmanats att uppdatera sina signaturer under våren 2024 så att den följer Göteborgs Stads grafiska profil samt en länk till hur Göteborgs Stad hanterar personuppgifter har lagts till. I den framkommer också hur de registrerade kan utkräva sina fri- och rättigheter. Vidare uppges att bolaget under 2024 Q4 kommer att genomföra en uppdatering av sitt behandlingsregister. Det uppdaterade behandlingsregistret kommer sedan kunna användas för att förtydliga informationen till de registrerade.

Uppföljningen visar att rekommendationen kvarstår och uppföljning kommer därför att ske igen under 2025.

Fokusområde 3: E-post och dokumenthantering

Verksamheten gavs följande rekommendationer:

Verksamheten rekommenderas prioritera dokumenthanteringsarbetet, implementera dokumenterade arbetssätt samt följa upp och kontrollera att den faktiska gallringen i systemen och på lagringsytor sker i enlighet med dokumenthanteringsplanen.

Kommentarer och rekommendationer:

Bolaget uppger att alla anställda på GSL ska få en uppdatering årligen i "Göteborgs Stads regel för IT-användare" samt "Göteborgs Stads regler för användande av e-post i Göteborgs Stad".

En ny dokumenthanteringsplan är framtagen. Inför införandet av Göteborgs Stads nya ärendehanteringssystem Ciceron under hösten 2024 kommer utbildning att genomföras i olika steg och är behovsstyrd.

Vidare uppges att alla anställda är uppmanade att genomföra informationssäkerhetsutbildningen som Göteborgs Stad tagit fram och skickats ut till samtliga e-postadresser. Fram till dags dato har ca 50 personer i bolaget genomfört och fått godkänt resultat i de delar som skickats ut. Vid nyanställning av chefer ska alla läsa *Riktlinje för informationssäkerhet*.

Som kompletterande svar uppges att bolaget håller på att ta fram en rutin för informationslagring i molntjänst respektive i intern mappstruktur. Denna rutin innehåller ansvarsfördelning för delade lagringsytor, samt regler gällande vilken information som får lagras på vilken yta. Dessa regler kommer att utgå från bolagets informationsklassning.

Uppföljningen visar att rekommendationen delvis kvarstår avseende bolagets uppföljning och kontroll av att den faktiska gallringen i systemen och på lagringsytor sker i enlighet med dokumenthanteringsplanen.

Kvarstående rekommendation kommer därför att följa upp under 2025.

5 Rekommenderade fokusområden 2025

Dataskyddsbudet rekommenderar, utifrån gjorda iakttagelser och resultaten av uppföljningen, verksamheten att under 2025 fortsätta prioritera arbetet med de kontrollpunkter som rekommenderas för 2024 med tilläggsfokus som listas i punktform enligt nedan.

Detta är områden som dataskyddsbudet särskilt kommer att följa upp under året. Uppföljningen kommer ske kontinuerligt under avstämningsmöten med verksamheten, och inom ramen för den uppföljning som dataskyddsbudet genomför under hösten 2025.

Bolaget rekommenderas under 2025 prioritera följande delar av dataskyddsarbetet:

- Kontrollpunkt 1: Dataskyddsorganisation

Säkerställ att den interna dataskyddsorganisationen får rätt och tillräckliga resurser och att dataskyddsbudet fortsatt involveras i alla frågor som gäller dataskydd i god tid.

- Kontrollpunkt 4: Register över personuppgiftsbehandlingar

Dokumentera personuppgiftsbehandlingar enligt artikel 30 i GDPR. Ta del av den generella granskningsrapporten från dataskyddsbudets fördjupade kontroll och beakta rekommendationerna som framgår däri. Säkerställ förbättringsåtgärderna och inkorporera ett arbetssätt för att hålla registret uppdaterat och korrekt.

- Kontrollpunkt 7: Informationsplikt

Se över samtliga delar i den information som lämnas till de registrerade och de arbetssätt som verksamheten tillämpar parallellt med uppdatering av behandlingsregistret.

6 Bilagor

Bilaga 1: Kontrollplan för dataskyddsarbetet 2024–2025